

BIBLIOTEKA

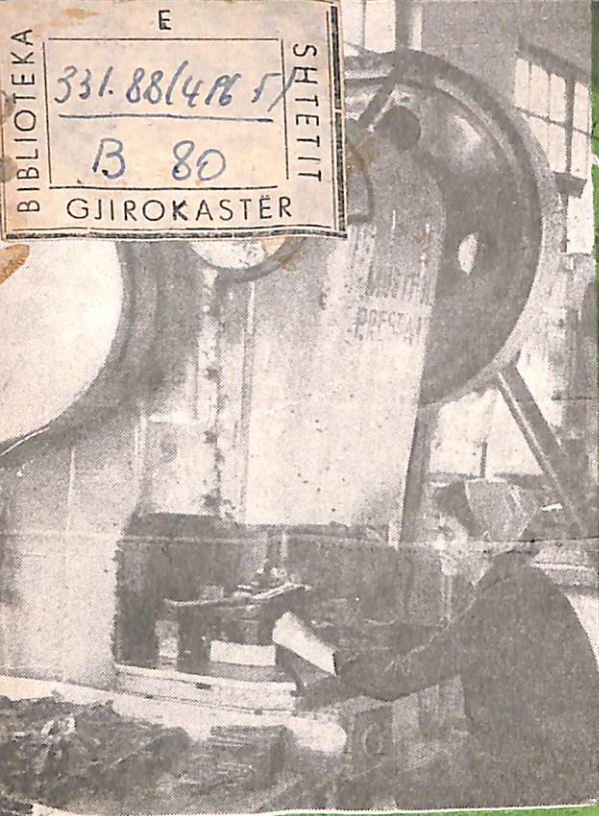
E

331.88(416.5)

SHTETIT

B 80

GJIROKASTËR

MAQINAT
të mës
pushojnë

FANE BOSHINJAKU

331.88(456-5)

B 80

S

FANE BOSHNIJAKU

«MAQINAT TË MOS PUSHOJNË»

— Lëvizje me përmbajtje të thellë ideologjike, që revolucionarizon njerëzit, shpie përpara prodhimin. —

40059

LIBRARI E SHTETIT
SHKURTARIT

~~33.11.86~~

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

**«Partia, duke ngritur në këmbë ma-
sat, duhet të kapë përnjëherësh të renë,
ta përgjithësojë e ta zhvillojë atë më tej
e në mënyrë të rrufeshme».**

ENVER HOXHA

*(Nga fjala «Mbi rendimentin e pu-
nës dhe disiplinën proletare në punë»,
mbajtur në Plenumin e 9-të të Komi-
tetit Qendror të PPSH, datë 27 dhje-
tor 1969).*

NJERËZ TË RINJ TË UZINËS SE RE

Iniciativa me përmbajtje të thellë ideologjike dhe ekonomiko-shoqërore «Maqinat të mos pushojnë» lindi në uzinën e re, të krijuar në vitet e vrullshme të punës për plotësimin e planit të katërt pesëvjeçar, pikërisht vetëm disa muaj pas vendimeve të rëndësishme të Plenumit të 3-të të Komitetit Qendror të PPSH dhe fjalës programatike që mbajti shoku Enver Hoxha në këtë plenum: «Mbi kooperimin dhe revolucionin tekniko-shkencor».

Pas këtij plenumi, mendimi krijues i masave për të krijuar reparte, linja, fabrika, madje edhe uzina të reja u ngrit në një shkallë më të lartë, u shpreh me një forcë edhe më të madhe. Punëtorët e uzinës «Partizani», ku bënte pjesë edhe reparti, mbi bazën e të cilit lindi, u rrit, u zhvillua dhe mori fizionominë e vet uzina e re «Dajti», prej kohësh studjonin, këshilloheshin me njëri-tjetrin dhe në këtë ose atë formë kishin bërë edhe ndonjë propozim për të prodhuar këtë ose atë material higjieno-sanitar për ndërtimet, ose për të zëvendësuar këtë ose atë prodhim që sillej nga jashtë. Ndonjëri kishte hartuar edhe ndonjë skicë të zbetë.

kishte bërë edhe ndonjë eksperimentim, por përsëri nguronte ta shfaqte, sepse ende mungonte besimi në vetëvete.

Në prag të plenumit u bë një konsultë e gjerë, ku shpërthyen shkëndiat e para të iniciativave, mirëpo kjo ishte vetëm faza e parë, kryesisht e propozimeve të mbyllura. E themi të «mbyllura» se ato kufizoheshin vetëm në gamën e caktuar të prodhimit të mëparshëm, sidomos në përmirësimin e cilësive. E megjithatë ato ishin grumbullim i gjithanshëm i përvojës, i rrahjes së mendimeve për t'i dhënë një zhvillim të ri forcave prodhuese. Ato i ndihmuan punëtorët e vjetër dhe të rinj që, menjëherë pas punimit të vendimeve të Plenumit të 3-të të Komitetit Qendror të PPSH dhe fjalës së shokut Enver në këtë plenum, të shpërthenin në punë krijuese për të mekanizuar e specializuar repartin e tyre, për ta zgjeruar gamën e prodhimit, për të modifikuar shumë maqineri, për të krijuar maqineri të reja, për të përmirësuar cilësinë.

Punëtorët e rinj, si pjesa më dinamike e kolektivit, megjithëse me përvojë jo shumë të pasur profesionale, ju vunë punës për të mbajtur fjalën e dhënë në mbledhjen e kolektivit se do të zgjeronin pjesëmarrjen e tyre në revolucionin tekniko-shkencor, do të rrisnin aftësitë e tyre profesionale, do të mësonin sa më shumë nga përvoja e punëtorëve të vjetër, sidomos nga shprehitë e tyre profesionale, nga dashuria e tyre për punën.

Bashkëpunimi i ngushtë me punëtorët e vjetër dhe personelin inxhiniero-teknik, thyerja e mendimit të disa punëtorë të rinj se «ne i dimë më mirë të fshehtat e zanatit se sa një punëtor më i vjetër», se «e kemi mësuar profesionin me shkollë», si

dhe qëndrimi kritik, që u mbajt ndaj mendimeve konservatore të ndonjë punëtori të vjetër, dhanë përfundime të mira. U forcua bashkëpunimi midis punëtorëve, u studjua bashkarisht se çfarë mund të bëhej për të zgjeruar gamën e prodhimeve, se çfarë artikujsh të rinj mund të prodhoheshin në kooperim me ndërmarrjet «motra».

Ashtu i bashkuar, nën udhëheqjen e organizatës bazë të partisë, gjithë kolektivi ju përvesh punës krijuese. Secili përpiquej të mësonte, të shpikete, të krijonte, me besim të patundur në forcat e veta, në fjalët e shokut Enver: «Çdo gjë mund ta bëjnë njerëzit tanë njëlloj si nga më të mirat e vendeve të tjera, mjaft që të zhvillojnë më tej mundësitë e punës e të studimit». Nuk mbeti pjesëtar kolektivi që të mos tregonte iniciativë, zgjuarësi e aftësi në zgjidhjen e detyrave të përditshme që i dilnin uzinës së re. Dhe fruti i mendimit krijues, i përpjekjeve kolektive të organizuara nuk vonoi të dukej. Brenda 5 muajve nga dita e inagurimit të uzinës u ngrit masivi i studimit dhe i eksperimentimit, byroja teknologjike konstruktive me aktiv të gjerë punëtorësh, u përfunduan dhe filluan nga prodhimi 16 reparte dhe sektorë të rinj, u prodhuan 20 maqineri e pajisje kryesore, me dhjetëra stampa për mekanizimin e prodhimit, u dhanë për shfrytëzim 7 sektorë higjeno-sanitarë dhe kulturalo-arësimore, si mensa, shkolla, garderoba, infirmieria. Planet mujore u realizuan 100-110 për qind.

Konsulta për përhapjen e iniciativës
«Maqinat të mos pushojnë»

I entuziazmuar nga sukseset e arritura, vetë kolektivi dyfishoi planin e prodhimit për vitin 1969. Njëzëri u vendos të ngriheshin 6 reparte dhe sektorë të tjerë prodhimi, të dyfishohej numri i artikujve dhe i asortimenteve të rinj të ndërtimit, të prodhoheshin mbi 30 maqineri e pajisje kryesore dhe mbi 140 pajisje e stampa për mekanizimin e prodhimit e artikujve të rinj.

Vështirësitë për t'i dalë mbanë kësaj pune nuk ishin as të pakta, as të lehta. Rreth 80 për qind e punëtorëve nuk zotëronin asnjë kategori. Baza e maqinerisë që ende e dobët. Një pjesë e maqinave nuk ishin në gjendje pune. Presat kryesore priteshin të vinin nga jashtë.

Si duhej vepruar? Çfarë duhej bërë që po me ata punëtorë, po me ato maqineri të plotësohesh plani i dyfishuar? Ja çfarë e shqetësonte kolektivin e uzinës së re.

Këto vështirësi të rritjes, të ecjes përpara, u diskutuan gjerësisht në organizatën bazë të partisë, e cila, duke pasur parasysh përbërjen e kolektivit të uzinës, u bëri thirrje punëtorëve të vjetër që t'ua jepnin pa ngurim përvojën e punës së tyre punëtorëve të rinj. Ndërkaq ajo shtroi përpara punëtorëve të rinj detyrën që të mësonin në punë, në praktikë dhe në libër. Organizata e rinisë e diskutoi këtë detyrë dhe mori masa konkrete për ta vënë në jetë. Të rinjtë u regjistruan në kurse, ndiqnin me kujdes punën e shokëve të tyre, lexonin literaturë teknike, pyesnin pa pushim teknikët, inxhinierët, diskutonin në kohën e pushimit dhe vazhdimisht mendonin se çfarë mund të bënin.

Mbi bazën e sukseseve të arritura, të përvojës së fituar, lindi iniciativa «Maqinat të mos pushojnë».

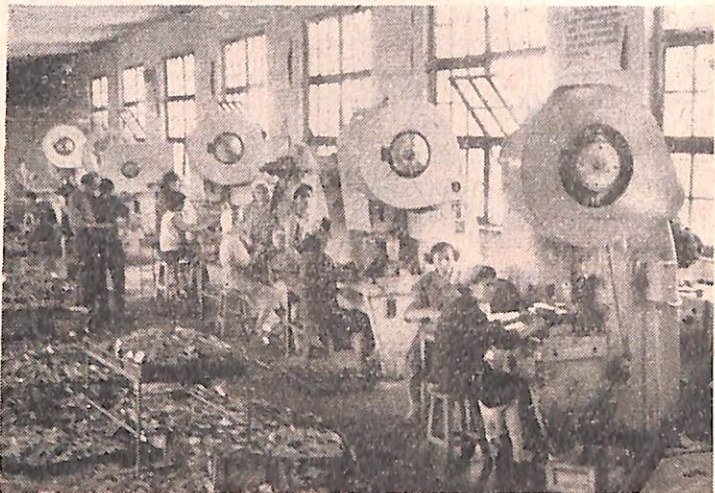
Liri Hitocani, sekretare e organizatës së rinisë së uzinës, tregon:

«... Maqinat kryesore për ne, presat ekrentike, ende nuk po vinin nga jashtë. Plani i dyfishuar kishte rrezik të mos realizohej. A mundet ta lejonin këtë të rinjtë? Ndokush mund të mendojë: «Kjo detyrë nuk u përket të rinjve. Ata nuk janë as planovikë, as shefa furnizimi». Po nuk është kështu. Mbi të gjitha, të rinjtë, si gjithë punëtorët, janë zotër të uzinës, bij të denjë të partisë, të popullit, luftëtarë aktivë të socializmit. Duke qenë të tillë, ata në asnjë mënyrë nuk mund të men-

donin se ka kush merret me problemet e prodhimit».

Kurrë të rinjtë e kësaj uzine nuk e kanë ndjerrë veten të veçuar nga kolektivi, nga problemet e tij. Edhe kësaj radhe e ndjenë thellë përgjegjësinë për realizimin e planit.

Në organizatën e turnit A të repartit të presave u ndezën debate: si duheshin shfrytëzuar më mirë koha e punës dhe maqineritë.

Në këtë repart lindi shkëndia «Maqinat të mos pushojnë»

Punëtorët pararojë të uzinës së re «Dajti» Zenepe Sala, Alberta Sadikaj, bashkë me një grup shoqesh e shokësh, kishin kohë që bisedonin për ta përsosur më tej organizimin e «vogël» të punës në repartin e presave. Ato i shqetësonte fakti që

presat gjigande qëndronin pa punë në kohën e pushimit ose kur një punëtor plotësonte një shërbim, detyrë shoqërore, apo kur bënte lejen e zakonshme.

Me këtë grup punëtorësh vazhdonte rregullisht studimi i dokumentave të partisë dhe i veprave të shokut Enver. Në fillim studimi nuk lidhej sa duhej me problemet e ndërmarrjes dhe nuk nxirrreshin detyra për ta përmirësuar më tej punën në repart e uzinë, mbi bazën e këtyre studimeve. Në kohën kur po punohej fjala e shokut Enver në Plenumin e 3-të, disa punëtorë, me qëllim që të konkretizoheshin më mirë detyrat, kërkuan që të pregatitej i gjithë kolektivi për diskutim. Dhe kështu u veprua. Kolektivi, një javë pas leximit të fjalimit programatik, u mbledh përsëri të diskutonte konkretisht mbi disa nga problemet e revolucionit tekniko-shkencor. U shpjegua çfarë do të thotë zhvillim në thellësi i industrisë, u treguan rrugët si mund të materializohet në uzinën e re parimi i mbështetjes në forcat e veta, etj. Diskutimi masiv shërbeu për njohjen më të mirë të problemeve kryesore të uzinës. Çdo punëtor, atë që më parë e kishte menduar vetë, filloi ta diskutojë edhe me shokët e punës, të brigadës. «Më parë, — thotë Zenepe Sala, — ne shpesh i nënvleftësonim aftësitë tona, duke thënë se problemet e organizimit e të drejtimit të prodhimit janë punë të mjeshtrave, inxhinierëve e drejtuesve të ndërmarrjes. Pas studimit të fjalës së shokut Enver filluam ta quanim veten jo thjesht njerëz që vëmë në lëvizje maqinën, po edhe njerëz që mund ta krijojmë këtë, t'i zgjatim jetën, ta përdornim në